

Het voortouw nemen

Nick van Buitenen
voorzitter KNB

Maar wij moeten
het doen met
wel heel veel
koppen

De overheid die het voortouw neemt bij maatschappelijke ontwikkelingen. Het klinkt zo voor de hand liggend, maar de realiteit is anders. Is het onkunde, omdat we onze samenleving te ingewikkeld hebben gemaakt? Of is het bewust dat de overheid vaak achter ontwikkelingen aan hobbelt?

PUBLIEKE RUIMTE

Zo is de digitale samenleving de marktplaats van de techreuzen. Op het internet is amper een stukje publieke ruimte vinden. De digitale wereld ontbeert nu publieke waarden, zoals vertrouwen en controleerbaarheid. Het is hoog tijd voor een ingreep, een soort 'make-over'. Zonder sturing van de overheid is dat onmogelijk. Dat zijn utopieën wie nooit gebeuren, zei ooit een bekende verlosser.

PRIVATE INLOGMIDDELEN

Hoe borgen we het rechtsverkeer in de digitale wereld? Het nog steeds in gebruik zijnde DigiD is afgeschreven, de overheid maakt zelf geen opvolger. De aanstaande Wet digitale overheid gaat uit van meerdere private inlogmiddelen.

Gelukkig zoekt die wet aansluiting bij bestaande Europese (eIDAS) regelgeving. Het zou echter logisch zijn als de Nederlandse overheid zichzelf zou dwingen alleen met middelen te werken die aan de allerhoogste graad van beveiliging voldoen. Met NotarisID is er immers een bruikbaar initiatief waarbij de overheid zou kunnen aansluiten.

VEELKOPPIG MONSTER

Onze overheid is een veelkoppig monster. Gelukkig maar, want slechts één kop zou heel gevaarlijk zijn. Maar wij moeten het doen met wel heel veel koppen. Zo kent ons land een enorm leger toezichthouders. Veel onderdelen van de overheid spreken of werken elkaar tegen. Wat te denken van de Autoriteit Consument en Markt die de Orde van Advocaten vanuit louter markt-denken dwingt onderdelen van hun domein prijs te geven? Of de strijd van poortwachters om de Autoriteit Persoonsgegevens ervan te overtuigen dat ze toch echt gegevens met elkaar moeten kunnen delen? Welk belang

weegt in een concrete situatie zwaarder? De strijd tegen ondermijning of de privacy van burgers? De vrijere toetreding van andere aanbieders of de borging van kwaliteit van de aanbieders? Van de regering mag je verwachten dat hier knopen worden doorgehakt.

FEILBAARHEID

De overheid neemt banken, accountants en notarissen, maar ook artsen de maat bij de uitoefening van hun taak en dat is terecht. Maar onze feilbaarheid dient daarbij uitgangspunt te zijn. Fouten maken, moet kunnen. Sterker nog, van fouten leren we en worden we beter. Dat geldt voor mensen en zelfs voor (*self learning*) machines. De overheid zelf is overigens ook niet onfeilbaar. Minister Hugo de Jonge heeft zijn handen vol aan de bestrijding van fraude in de zorg. Hij stelt terecht dat 100 procent waterdichtheid niet mogelijk is. Laten we leren leven met die realiteit. We kunnen alleen ons stinkende best doen. Al te gedetailleerde eisen aan professionals zal de aandacht doen gaan naar een 'toezicht-proof'-dossier. Dan staat niet de verbetering van de kwaliteit voorop, maar het voldoen aan de eisen van de toezichthouder. Willen we dat tijd en denkvermogen in beslag wordt genomen door het alsmaar verbeteren van het dossier? Of dat er ruimte is om echt te kijken naar wat goed is en wat fout?

ANTWOORD

Wat voor bank, accountant, arts of notaris wil de samenleving eigenlijk hebben? Eentje die zich beperkt tot de makkelijke dossiers, omdat die minder kans op fouten hebben? Een die lastige, maar hulpbehoevende klanten uit de weg gaat, omdat die een kans op een klacht vergroten? Of een professional die bereid is dilemma's te hebben? Die graag verantwoordelijkheid neemt bij moeilijke, vakinhoudelijke dossiers of menselijke vraagstukken? Mijn antwoord kent u al, maar ik zou graag zien dat de overheid hierop ook een antwoord geeft.

FUTUREPROOF

Het notariaat kent zijn verantwoordelijkheid en zet vóór alles het maatschappelijk belang voorop. We gaan voor een professional die *futureproof* is. Hoe die eruit ziet? Dat is een notaris die de maatschappelijke veranderingen doorziet en nieuwe technieken doorgrondt en gebruikt. Die goed is opgeleid en graag zijn steentje bijdraagt aan bescherming en zekerheid voor burgers en bedrijven. Een notaris die een wakkere en actieve beroepshouding heeft, die in de ziel van zijn klant kan kijken, die een rechte rug heeft en die tegen een stootje kan. De overheid roep ik op op die notaris te gebruiken en te ondersteunen, haar of hem de verantwoordelijkheden te geven die passen bij de uitdagingen van deze tijd. ■